

ת"פ 10291/01/12 - מדינת ישראל ואח'... נגד הלל אליאס ארנסטו צ'רני, מנור־נהרי, אביגדור קלנר, אמנון ספרן, קורצווייל, שמעון גלאון, ואח'...

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 10291-01-12 מדינת ישראל נ' צרני ואח'
תיק חיצוני:
לפני כבוד השופט דוד רוזן

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ליאת בן־ארי-שווקי, עו"ד אתי בן־דור, עו"ד
יהונתן תדמור, עו"ד ירון גולומב, עו"ד אביבה
חפץ־נוימן ועו"ד עודד קם

המאשימה

נגד

1. הלל אליאס ארנסטו צ'רני
ע"י ב"כ עו"ד גיורא אדרת, עו"ד אורן אדרת ועו"ד יפעת
מנור־נהרי
2. אביגדור קלנר
ע"י ב"כ עו"ד איתן מעוז ועו"ד קרן קורן
3. אמנון ספרן
ע"י ב"כ עו"ד משה ישראל, עו"ד משה שמיר ועו"ד אלימלך
קורצווייל
4. שמעון גלאון
ע"י ב"כ עו"ד יעל גרוסמן, עו"ד רוני בלקין ועו"ד סאלי
ליכט
5. מאיר יעקב חיים הכהן רבין־חיימוב
ע"י ב"כ עו"ד שמואל קליין ועו"ד יובל גבעון
6. אורי לופוליאנסקי
ע"י ב"כ עו"ד שלומית הראל־שוורץ ועו"ד עמוס ון־אמדן
7. אורי שיטרית
ע"י ב"כ עו"ד פרופ' דוד ליבאי, עו"ד פרופ' קנת מן, עו"ד
ניצן וולקן ועו"ד טליה דאר
8. אהוד אולמרט
ע"י ב"כ עו"ד אלי זהר, עו"ד רועי בלכר, עו"ד ליאת ארזי,
עו"ד ירון ליפסש ועו"ד אלעד כהן
9. שולמית זקן
ע"י ב"כ עו"ד עפר ברטל, עו"ד דב גלעד כהן ועו"ד צליל
וינשטיין
10. אליעזר מנחם שמחויף
ע"י ב"כ עו"ד אירית באומהורן ועו"ד נתנאל דגן
11. אברהם אריה פיינר
ע"י ב"כ עו"ד פרופ' דוד ליבאי, עו"ד פרופ' קנת מן, עו"ד
ניצן וולקן ועו"ד טליה דאר
12. דן דנקנר
ע"י ב"כ עו"ד יהורם ראב"ד, עו"ד נבות תל־צור,
עו"ד יוסף בנקל, עו"ד נירית אבטליון,
עו"ד ניר שמרי, עו"ד טל שפירא עו"ד
רותם פישמן ועו"ד נטע לוין
13. יעקב אפרתי
ע"י ב"כ עו"ד ירון קוסטליץ ועו"ד עודד גזית
14. הולילנד תיירות (1992) בע"מ (ביום 6.4.10 הופסק מרשם)
15. הולילנד שירות לנופש (ישראל) בע"מ (ביום 6.4.10 הופסק מרשם)
- ע"י ב"כ עו"ד גיל פרידמן
16. הולילנד פארק בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד שי פינס, עו"ד ליאת אלפז ועו"ד דורון
דורפמן

החלטה בבקשת נאשמים 7 ו-8 ליציאה לחו"ל לצרכי עבודה

1. לפני שתי בקשות, האחת מטעם נאשם 7 והשנייה מטעם נאשם 8, לצאת את גבולות המדינה לצרכי עבודה. לטענת נאשם 7, היציאה המבוקשת נדרשת לצרכי פרנסתו המידיים ועל מנת שלא להמיט עליו אסון כלכלי, שכן בנסיבות שנוצרו אין באפשרותו למצוא עבודה חלופית בישראל. הנאשם עותר למתן היתר יציאה גורף עד למועד תחילת ריצוי מאסרו ביום 01.09.2014.
- לטענת נאשם 8, היציאה המבוקשת נדרשת לצורך קיומן של מספר פגישות עסקיות, ועל מנת שלא לסכל יוזמות כלכליות שונות בהן הנאשם מעורב, אשר באם תתממשה עשויות להביא להשקעת הון זר בחברות ישראליות. הנאשם עותר למתן היתר יציאה למשך 4 ימים, מיום 09.06.2014 ועד ליום 13.06.2014.
2. המדינה מתנגדת לשתי הבקשות ומפנה לפסיקת בית המשפט העליון בנושא, לפיה יציאתו לחו"ל של נאשם אשר הורשע ונגזר דינו למאסר תתאפשר אך ורק בנסיבות חריגות ומיוחדות, שלא מתקיימות במקרה זה.
3. ביום 31.03.2014 הורשעו שני הנאשמים בדין, נאשם 7 ב-10 עבירות של קבלת שוחד, עבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד ועבירה של הלבנת הון, ונאשם 8 ב-2 עבירות של קבלת שוחד. ביום 13.05.2014 גזרתי את עונשם של הנאשמים, נאשם 7 נדון ל-7 שנות מאסר בפועל ונאשם 8 נדון ל-6 שנות מאסר בפועל, כאשר מועד תחילת ריצוי המאסר נקבע ליום 01.09.2014 בכפוף להמצאת ערבויות מתאימות, איסור יציאה מן הארץ והפקדת דרכונים.
4. לאחר שעיינתי בטיעוני ב"כ הצדדים המלומדים, נחה דעתי כי דין הבקשות להידחות.
5. בית המשפט העליון עמד לא אחת על המדיניות המשפטיות הראויה במקרים דומים:

"מדיניות שיפוטית נכונה היא כי המורשע בעבירות חמורות לא ייצא ככלל מהארץ בטרם נגזר עונשו, אלא אם כן מדובר בעניין דחוף ביותר ללא תחליף, במיוחד בנושאים רפואיים. במקרים רבים יציאה כזאת גם משמיעה חשש להימלטות; ועל כן צריכה היציאה המיוחדת להיות מלווה בערבויות גבוהות. אך אלה יהיו חריגים, והכלל של אי יציאה מתיישב עם השכל הישר וגישתו של אדם מן היישוב".

(כב' השופט אליקים רובינשטיין, בש"פ 6060/10 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה ז' להחלטה) [ההדגשות שלי - ד.ר.]

אם זו המדיניות הראויה בטרם נגזר עונשו של נאשם, לאחר מתן גזר הדין לא כל שכן.

6. כאמור לעיל, מועד תחילת ריצוי עונש המאסר שנגזר על הנאשמים נקבע ליום 01.09.2014. בית המשפט העליון עמד אך לאחרונה על מעמדו של נאשם המצוי בתקופת עיכוב ביצוע עונש המאסר:

"איזון בסיסי זה העומד ביסוד האפשרות לעכב ביצועם של גזרי דין משליך על המשטר שאמור לחול על מי שעונש המאסר בפועל שהושת עליו עוכב. אדם זה אינו בגדר חף מפשע. זהו אדם שהחזקה בדבר חירות הפעולה המלאה אינה חלה עליו באותו אופן. עונש המאסר בפועל שהושת עליו עוכב - אך הוא נותר "ברקע" הדברים עד להכרעה הסופית במשפטו. בכך, עניינו של אדם שעונש המאסר שלו עוכב שונה מעניינו של נאשם שמשפטו עדיין מתנהל ועומדת לו חזקת החפות (להשוואה ראו: בש"פ 1037/12 פלוני נ' מדינת ישראל (7.2.2012)). על כן, נקודת המוצא בהחלטותיו של בית משפט זה הייתה כי מי שהורשע בדין וניתן לטובתו עיכוב ביצוע, לא ייצא מישראל אלא בהתקיימם של מקרים חריגים. פסיקתו של בית משפט זה הבחינה בבירור בין מצבים של יציאה מחוץ לישראל לצורך טיפול רפואי (ראו: ע"פ 4220/06 קונין נ' מדינת ישראל (10.8.2006)) לבין יציאה למטרות אחרות, ובהן מטרות שעשויות להיות חשובות מבחינה רגשית לאדם הנוגע בדבר, כגון עלייה לרגל (ראו: בש"פ 6060/10 פלוני נ' מדינת ישראל (23.8.2010))."

(כב' השופטת ברק-ארז בע"פ 3506/13 הבי נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 לפסק הדין).

הנה נא, לעניין הגבלת חופש התנועה אין מצבו של נאשם אשר טרם הוכרע דינו כמצבו של נאשם אשר הורשע בדין ונדון למאסר. נאשם שהורשע, איסור יציאתו מן הארץ הוא הכלל ומתן אישור ליציאתו הינו החריג, המותנה בקיומן של נסיבות חריגות ומיוחדות.

7. ועוד, נדמה שאין מחלוקת בין הצדדים כי החשש מהימלטותם של הנאשמים, בבקשה שלפניי, מאימת הדין אינו גבוה, וכי הנאשמים אינם מהווים סכנה לציבור. יחד עם זאת, שיקולים אלה אינם השיקולים הבלעדיים העומדים מול עיני בית המשפט בבואו להכריע בבקשה מעין זו:

"יישומם של שיקולים אלה גם בעניינו של המבקש מוביל למסקנה כי דין הבקשה להידחות. אכן, החשש להימלטות מאימת הדין אינו עומד במרכז ההתנגדות לבקשה (ראו והשוו: בש"פ 6606/02 צברי נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 625 (2002)). ניתן אף להתרשם כי המבקש אינו מהווה סכנה לשלומו של הציבור. יחד עם זאת, כמוסבר לעיל, אלו אינם השיקולים היחידים שאמורים לעצב את תקופת עיכוב הביצוע. יציאתו מחוץ לישראל של מי שהורשע ונגזר דינו עלולה להביא לפגיעה באמון הציבור במערכות אכיפת החוק ולפגיעה בהרתעתם של עבריינים פוטנציאליים. היא עלולה לשדר מסר חברתי המפחית ממשמעותה של ההרשעה. אכן, למי שעוכב עונשו עומדת עדיין הזכות לחירות. אולם, זכות זו נחלשת לאחר הרשעתו. במקרה שבפנינו, כאשר היציאה מחוץ לישראל מבוקשת למטרת חופשה, אין בזכות החירות המוחלטת ממילא של המבקש כדי לגבור על האינטרס הכללי בשמירה על אמון הציבור באפקטיביות של מערכת אכיפת החוק."

(ראו ע"פ 3506/13 הנ"ל, בפסקה 9 לפסק הדין) [ההדגשות שלי - ד.ר].

8. חשוב לזכור, עונשם של המבקשים לא עוכב על-ידי עד מתן החלטה בערעור. תחילת ריצוי עונשם נקבע ליום 01.09.2014 על-מנת לאפשר למבקשים להסדיר עניינים אישיים ועסקיים ולהיערך לתקופת המאסר.

בהחלטתי לדחות תחילת ריצוי עונשם, לא בחנתי כלל השיקולים והאינטרסים הצריכים לעיכוב ביצוע עונש על-פי ההלכה הפסוקה (ראה ע"פ 111/99 ארנולד שוורץ נ' מ"י), בהחלטתי בחנתי אך נסיבותיהם האישיות של המבקשים, שנשתנו במידה מהותית לאחר גזר-הדין.

שיוויוני לנגד עיניי לצורך קביעת תקופת הדחייה חומרת העבירות בהן הורשעו כל אחד משני הנאשמים, אורך תקופת המאסר שהושתה עליהם, כמו גם עוצמת האינטרס בדבר שמירה: **"על אפקטיביות הענישה הפלילית ופעולותיהן של רשויות אכיפת החוק; ככל שהעבירה ונסיבות ביצועה חמורות יותר, גדל האינטרס הציבורי בהשגת הרתעה אפקטיבית מפני ביצוע עבירות דומות על-ידי אחרים, וגובר החשש לפגיעה באפקטיביות הענישה ובאמון הציבור במערכות האכיפה אם ישלח הנידון לחופשי"** (ראה כב' השופטת בייניש בעניין ארנולד שוורץ לעיל).

לאמור, נסיבותיהם האישיות-עסקיות, שצוינו בבקשות שלפניי - נשקלו ושוכללו על-ידי בבואי להחליט על מועד תחילת ריצוי עונשם.

9. מדובר בנאשמים שהורשעו בעבירות חמורות ונדונו לתקופות מאסר ארוכות. פסיקת בית-המשפט מורה, כי האינטרס הציבורי בהשגת הרתעה אפקטיבית, כמו אפקטיביות הענישה ואמון הציבור במערכות האכיפה מחייבים את בית-המשפט בבדיקה דווקנית. רק מקרים חריגים כמו טיפול רפואי דחוף, שאין בכוחם של שירותי הרפואה בארץ ליתן, מצדיקים מתן היתר לנאשמים לצאת ולבוא מגבולות הארץ כאזרחים שחירותם נתונה בידם - כאילו לא הורשעו ועומדים הם בפני תחילת ריצוי עונשם.

יש לדעת, קרה דבר, מצבם של הנאשמים היום אינו כמו מצבם טרם מתן פסק-הדין בעניינם.

10. סוף דבר - הבקשות נדחות.

ניתנה היום, י' סיוון תשע"ד, 08 יוני 2014, בהעדר הצדדים.

חתימה